

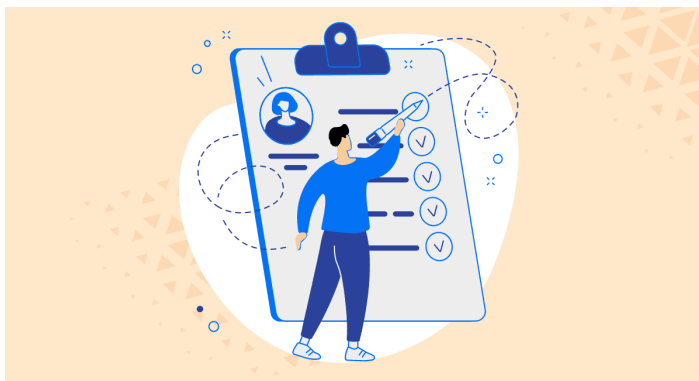
НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ
И ОБУЧЕНИЕ

Анализ на дейността на
центровете за
професионално
обучение и центровете за
информация и
професионално
ориентиране през 2025 г.

Приет от УС на НАПОО
с Протокол №4 от 15.07.2026 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

- I. Въведение**
- II. Цели на анализа**
- III. Методика за събиране на годишната информация на ЦПО и ЦИПО**
- IV. Състояние на системата от ЦПО и ЦИПО към 31.12.2025 година.**
- V. Резултати**
- VI. Изводи**

I. Въведение

Настоящият анализ е разработен от Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО) на основание чл. 42, т. 6 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО), въз основа на информацията от годишните доклади за дейността на Центровете за професионално обучение (ЦПО) и Центровете за информация и професионално ориентиране (ЦИПО) за 2025 година.

Анализът се базира на данните в Информационната система на НАПОО от **839 ЦПО** и **36 ЦИПО**. Годишният анализ за дейността на ЦПО и ЦИПО през 2025 г., подготвен във вид на презентация, е представен и одобрен от УС на НАПОО на заседание, проведено на 15.07.2026 г.

II. Цели на анализа

Целта на анализа е систематизирано да се представи информацията, предоставена от ЦПО и ЦИПО относно дейността им през 2025 г., както и да се формулират изводи (включително чрез графично представяне) въз основа на данните от годишните доклади по различни показатели.

III. Методика за събиране на годишната информация на ЦПО и ЦИПО

Годишната информация за дейността на ЦПО и ЦИПО се попълва във формуляри (електронни таблици) в Информационната система (ИС) на НАПОО, съдържащи индикатори, одобрени от Управителния съвет на Агенцията и съгласувани с Националния статистически институт (НСИ).

На Интернет страницата на НАПОО са публикувани информация и методически указания за представяне на годишната информация от ЦПО и ЦИПО. В съответствие с чл. 22, ал. 8 от ЗПОО, срокът за представяне на информация за дейността през 2025 г. е до 31-ви януари 2026 г.

1. Индикатори за дейността на ЦПО

- Проведени курсове за придобиване на степен на професионална квалификация;
- Записани курсисти и курсисти, придобили степен на професионална квалификация или свидетелство за правоспособност;

- Проведени курсове по част от професия, записани курсисти и курсисти, получили удостоверение или свидетелство за правоспособност;
- Получени документи за валидиране;
- Информация за проведени други курсове;
- Брой курсове според източника на финансиране;
- Общ брой обучени лица, както и техният брой според пола и гражданството им;
- Материално-техническа база по професии и специалности;
- Актуализиране на учебните планове и програми;
- Повишаване на квалификацията на обучителите.

2. Индикатори за дейността на ЦИПО

- Брой клиенти от България;
- Брой клиенти от Европейския съюз;
- Брой клиенти от други страни;
- Брой клиенти - неучащи;
- Брой клиенти - учащи;
- Брой клиенти - заети лица;
- Брой клиенти - безработни лица;
- Брой клиенти, регистрирани в бюро по труда;
- Предоставени услуги за информиране и самоинформиране;
- Предоставени услуги за кариерно консултиране;
- Предоставени услуги за оценка на случай;
- Предоставени услуги за активиране и мотивиране;
- Предоставени услуги за психологическо подпомагане;
- Предоставени услуги за застъпничество;
- Предоставени услуги за групи за взаимопомощ;
- Предоставени услуги за управление на таланти;
- Предоставени услуги за менторство.

IV. Състояние на системата от ЦПО и ЦИПО към 31.12.2025 година.

Състоянието на системата от лицензирани ЦПО и ЦИПО през 2025 година се определя както от обективните пазарни условия, така и от социално-икономическата ситуация в страната.

Влияние в тази посока оказват и регионалните потребности от обучение и квалификация на заетите лица в различните икономически сектори, но също така се определя и от индивидуалните предпочитания на кандидатите за обучение.

Развитието на мрежата от лицензирани ЦПО и ЦИПО е свързано с изпълнение на **Приоритет 2** „Развитие на мрежата от лицензирани Центрове за професионално обучение и Центрове за информация и професионално ориентиране“ от актуализираната **Стратегия „НАПОО 2022-2027“** и с постигането на **Приоритет 2** в Плана за дейността на НАПОО, който включва лицензиране на нови ЦПО и ЦИПО, както и изменение на издадени лицензии на ЦПО с добавяне на нови професии и специалности.

1. Мрежа от лицензирани ЦПО

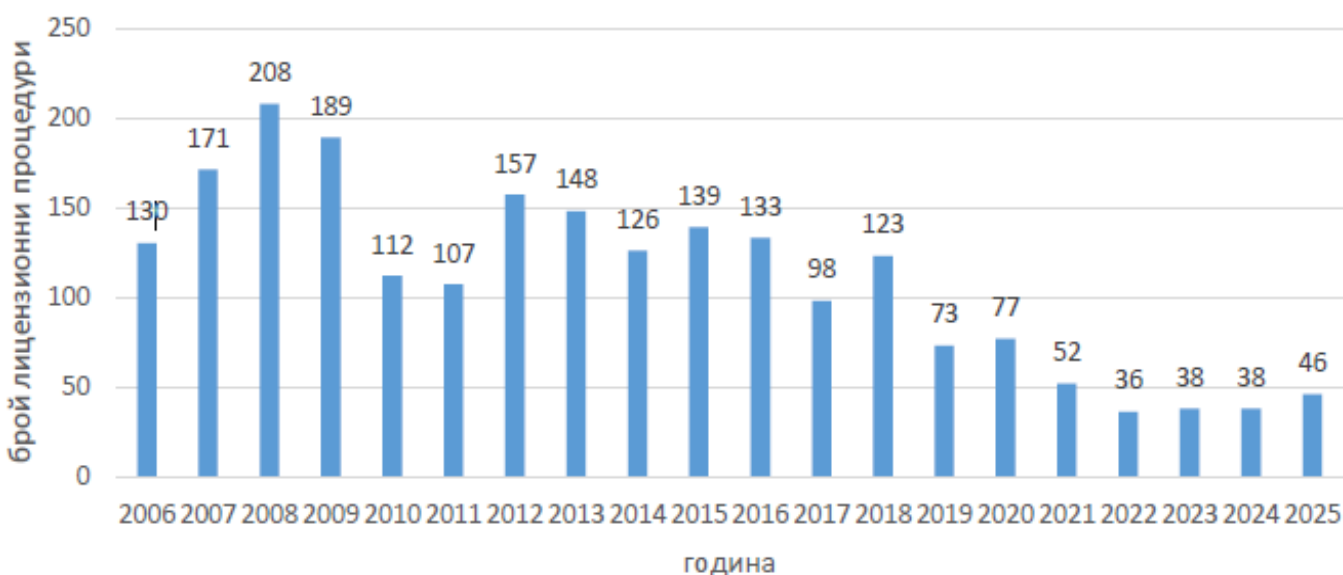
1.1. Лицензионни процедури за ЦПО

Броят на лицензионните процедури на ЦПО, реализирани от специализираната администрация на НАПОО за периода 2008 – 2025 г., е представен на **Фигура 1**.

Данните показват съществен спад в броя на лицензионните процедури след 2012 г., като през 2025 г. те са 46. Наблюдава се отчетлива тенденция към намаляване на процедурите в дългосрочен план.

Най-висок брой е регистриран през 2008 г. – 208 процедури, след което следва колеблив, но устойчив спад. Системата преминава от етап на растеж към етап на зрялост и свиване, като през последните години се наблюдават признаци на слабо възстановяване, но стойностите остават значително под нивата от началото на периода.

Брой лицензионни процедури в периода 2006- 2025 г.

Фигура 1. Брой лицензионни процедури по години за периода 2008 – 2025 година

На **Фигура 2** е представено съотношението между нови лицензионни процедури и процедури за изменение на лицензии с добавяне на нови професии и специалности.

Съотношението между новите лицензионни процедури и процедурите за изменение на лицензия с добавяне на нови професии и специалности в периода 2008 г. - 2025 г.

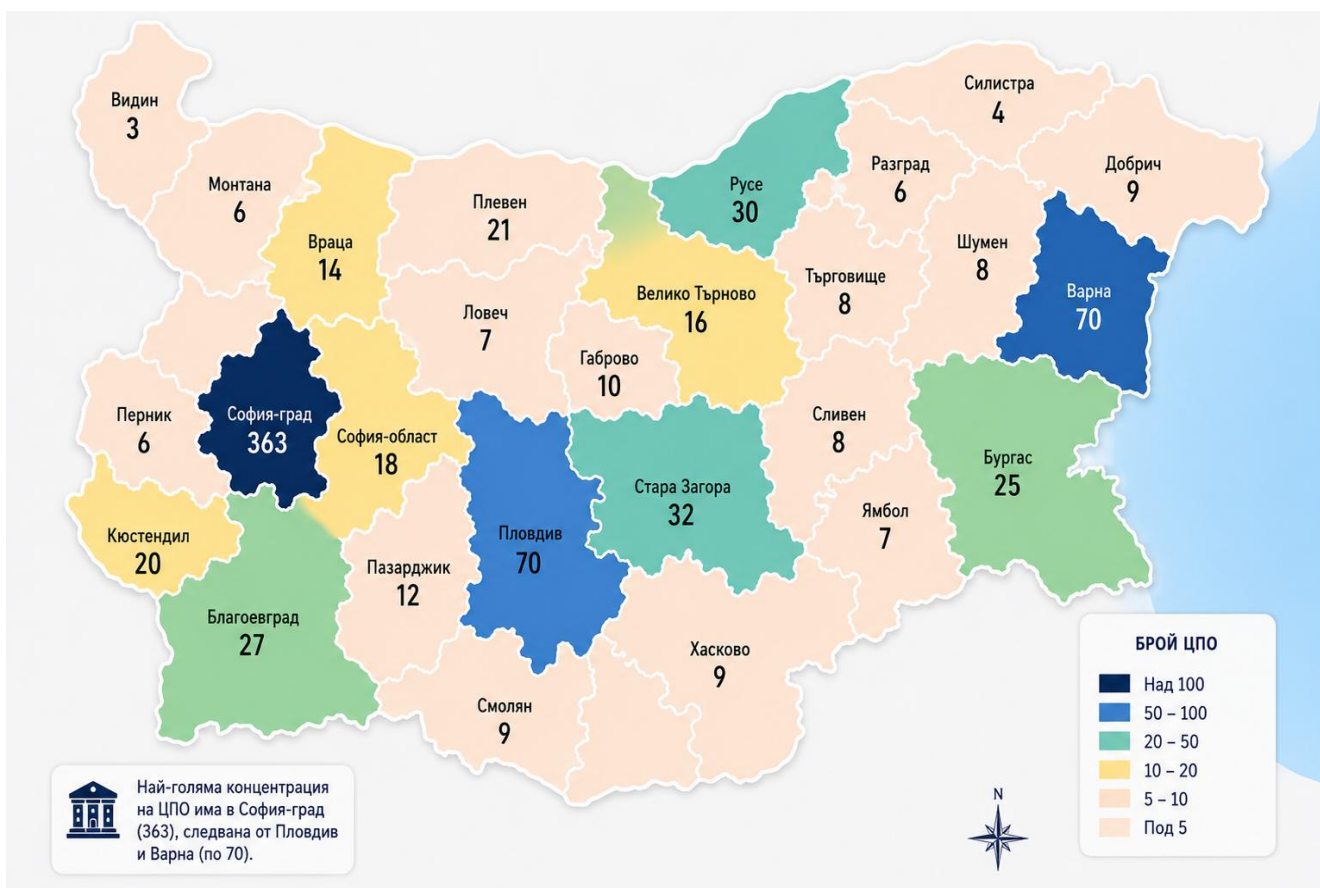
Фигура 2. Брой на издадените и изменените с добавяне на нови професии и специалности лицензии за периода 2008 – 2025 година

Данните от **Фигура 2** показват, че през целия разглеждан период броят на новите лицензии значително превишава този на измененията. С течение на времето обаче разликата между двата показателя постепенно намалява, особено след 2012 – 2013 г.

През последните години се наблюдава по-слаба динамика при измененията и надграждането на съществуващите лицензии, което може да се тълкува като признак за ограничени инвестиции в разширяването на дейността на ЦПО или за утвърждаване на ЦПО в предлагането на професионални обучения по конкретни лицензирани професии.

1.2. Разпределение на ЦПО

На следващата фигура е представено разпределението по области на центровете за професионално обучение **към 31.12.2025 г.**

Фигура 3. Разпределение на ЦПО по области

Данните, представени на **Фигура 3**, потвърждават наличието на съществена диспропорция в териториалното разпределение на ЦПО в страната – от 363 ЦПО в София (столица) до едва 4 в Силистра и 3 във Видин.

От данните, представени на **Фигура 3** могат да се направят следните основни изводи:

1. Силна централизация

- Над 60% от ЦПО са концентрирани в няколко големи града.
- Област София (столица) има доминиращо място в системата.

2. Регионален дисбаланс

- Северозападна и част от Северна България се характеризират с ниска концентрация на ЦПО.
- В по-малките области присъствието на ЦПО е силно ограничено.

3. Зависимост от икономическото развитие на отделните райони

Разпределението следва:

- население
- бизнес активност
- търсене на кадри

4. Ограничен достъп до професионално обучение в периферията

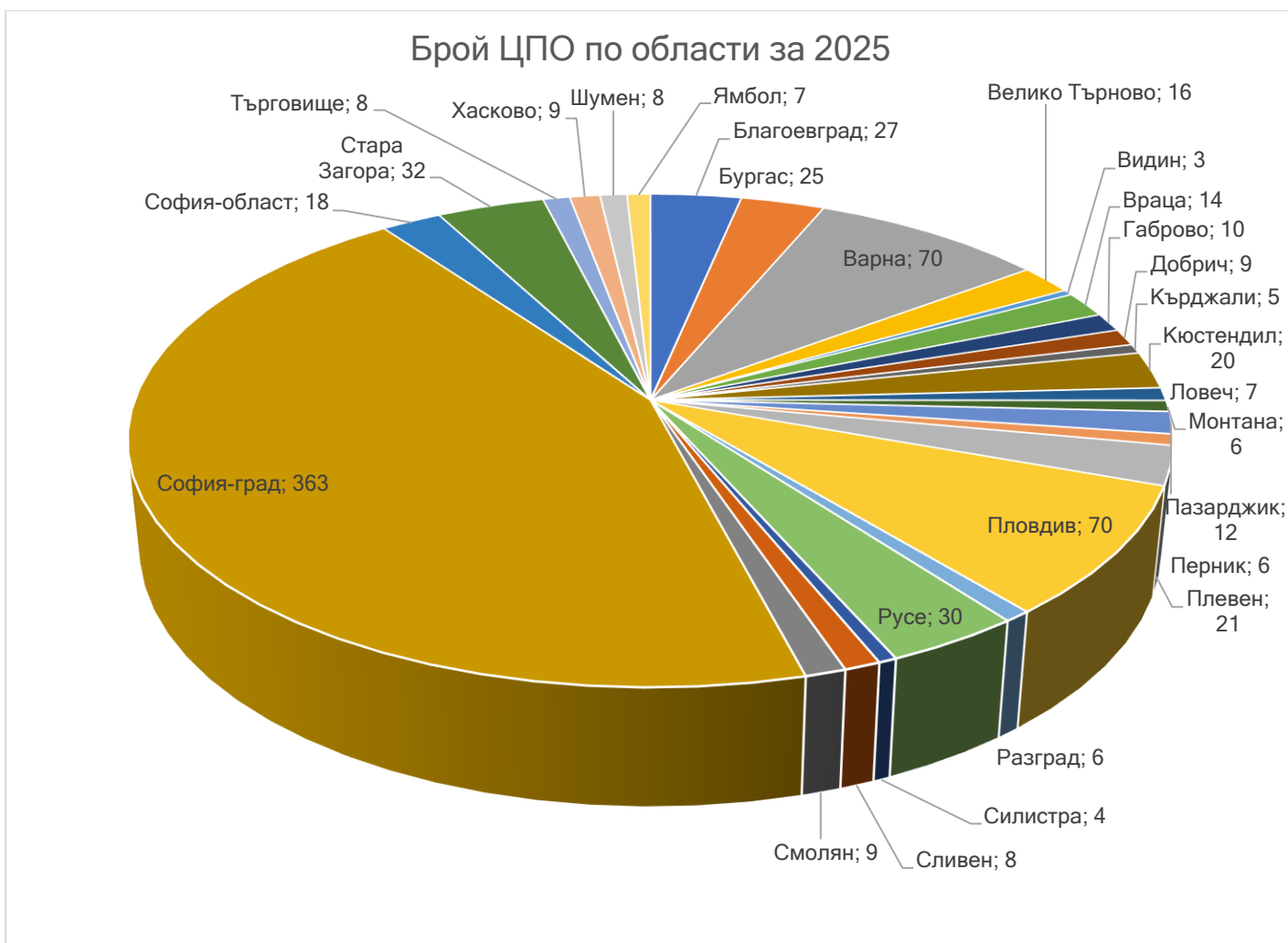
Вероятна причина е затруднен достъп до професионално обучение извън големите градове.

На **Фигура 4** е представено разпределението на ЦПО по области като относителен дял към 31.12.2025 г.

Данните от **Фигура 4** показват ясно изразена неравномерност в териториалното разпределение на ЦПО в страната. Най-голяма концентрация се наблюдава в област София (столица), където са съсредоточени 44% от всички лицензирани ЦПО.

Значителен дял имат още областите Варна и Пловдив – по 70 ЦПО, както и Русе – 30 ЦПО. Това показва силна концентрация на предлаганите възможности за професионално обучение (начално и продължаващо) в големите икономически и административни центрове на страната.

В същото време редица области са представени с минимален брой ЦПО – под 1% или около 1% от общия брой, сред които Видин, Силистра, Шумен, Търговище, Смолян и др. Тази диспропорция представя по-ограничен достъп до професионално обучение в периферните и по-слабо икономически развити райони на страната.

Фигура 4. Разпределение на ЦПО по области

Данните потвърждават тенденцията професионалното обучение да бъде концентрирано основно в големите градове, където съществува по-високо търсене на квалифицирани кадри, повече възможности за професионална реализация, по-високи изисквания към заетите лица, което е предпоставка и за включване в обучения за актуализиране на професионалната квалификация и професионално усъвършенстване.

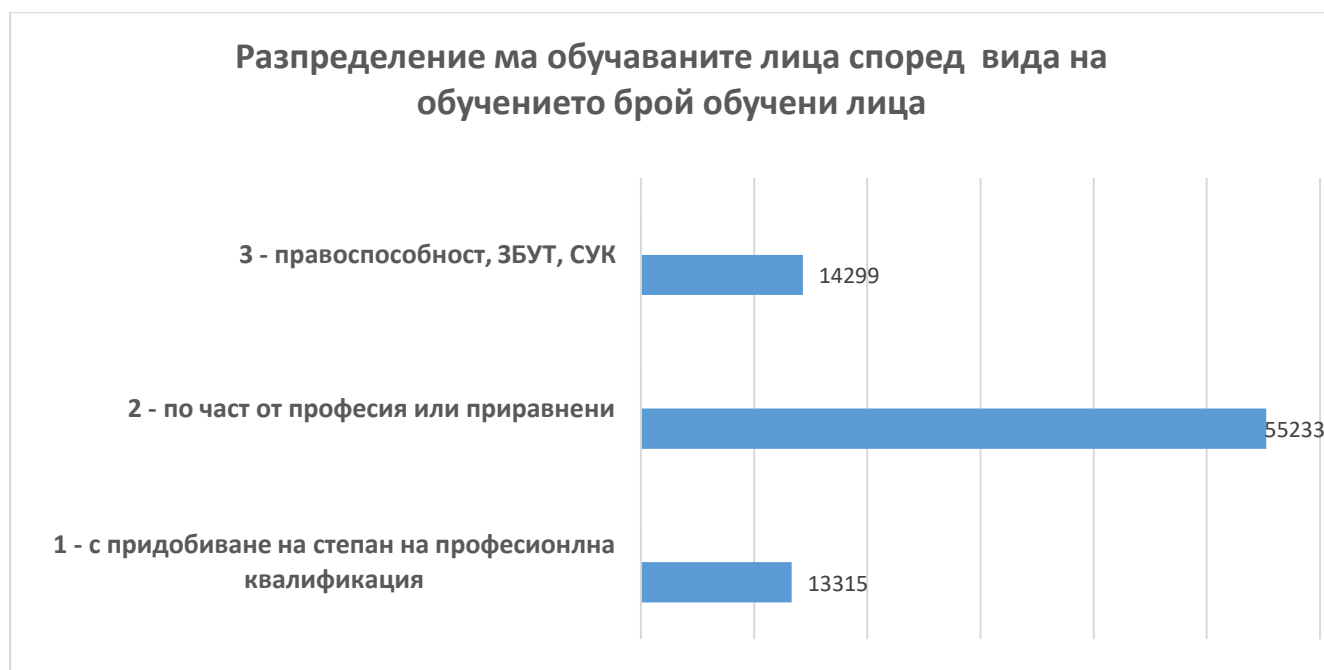
1.3. Обучение в ЦПО

Представените данни са само за лица, завършили обучението си и получили документ за професионална квалификация през 2025 г.

1.3.1. Обучени в ЦПО лица в курсове за придобиване на степен на професионална квалификация, по част от професия, валидиране и придобиване на правоспособност.

На **Фигура 5** ЦПО са представили данни за **82847** курсисти със следните номенклатурни позиции за вида на проведеното обучение:

- 1 - с придобиване на степен на професионална квалификация
- 2 - по част от професия или приравнени
- 3 - правоспособност, ЗБУТ, СУК

Фигура 5. Разпределение на обучаваните лица според вида на обучението (2025 г.)

Видно от данните, представени на **Фигура 5** може да изведем няколко основни извода:

Най-голям е дялът на обучените лица по част от професия - **55 233 курсисти** (66,67%). Това е най-предпочитаният вид на обучение, обхващащ близо 2/3 от всички курсисти.

Тази тенденция показва силна ориентация към гъвкави, краткосрочни и модулни професионални обучения, които формират конкретни професионални умения в обучаемите лица, свързани с изпълнението на значими трудови дейности на работното място.

Една от възможните причини за избор на обученията по част от професия е нуждата на пазара на труда от по-краткосрочни професионални обучения, които осигуряват по-бързо придобиване на квалификация и преквалификация, за да се постигне синхрон с динамично развиващия се пазар на труда.

По отношение на обученията за придобиване или актуализиране на правоспособност, Здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ) и Система за управление на качеството (СУК), данните сочат засилен интерес към този вид обучения - **14 299 курсисти** (17,26%), което представлява вторият по големина сегмент.

Този сегмент се характеризира с:

- нормативно обусловени обучения;
- задължителни сертификати за упражняване на дейности.

Това показва устойчиво търсене на пазара на труда на знания, умения и компетентности, изисквани от специфичната нормативна уредба.

Във връзка с данните за придобиване на степен на професионална квалификация – **13 315 курсисти** (16,07%), може да се обобщи, че делът им е сравнително по-нисък спрямо обучаваните по част от професия. Това е броят на курсистите, чиито СПК са вписани в публичния регистър.

Това показва:

- по-слабо изразен интерес към придобиването на професионална квалификация по цяла професия;
- възможно влияние в тази посока оказват фактори като по-голяма продължителност на обучението, по-висока цена и по-ниска гъвкавост на този тип обучение.

Данните показват нисък дял на валидирането като форма за признаване на професионални знания, умения и компетентности. През 2025 г. през валидиране на степен на професионална квалификация са преминали **1016 лица**, а чрез валидиране на част от професия – само **1 курсист**.

Тези резултати показват, че валидирането остава практически неизползван инструмент в системата на професионалното обучение за 2025 г. Това може да

се обясни с липса на достатъчна информираност сред гражданите и работодателите относно възможностите за валидиране, както и с наличието на административни и организационни затруднения при прилагането на процедурата.

Същевременно данните предполагат, че обучаемите продължават да предпочитат традиционните форми на обучение пред признаването на вече придобит професионален опит и компетентности. Това ограничава потенциала на валидирането като механизъм за по-бърз достъп до квалификация и адаптация към потребностите на пазара на труда.

Административни дейности (издаване на дубликати)

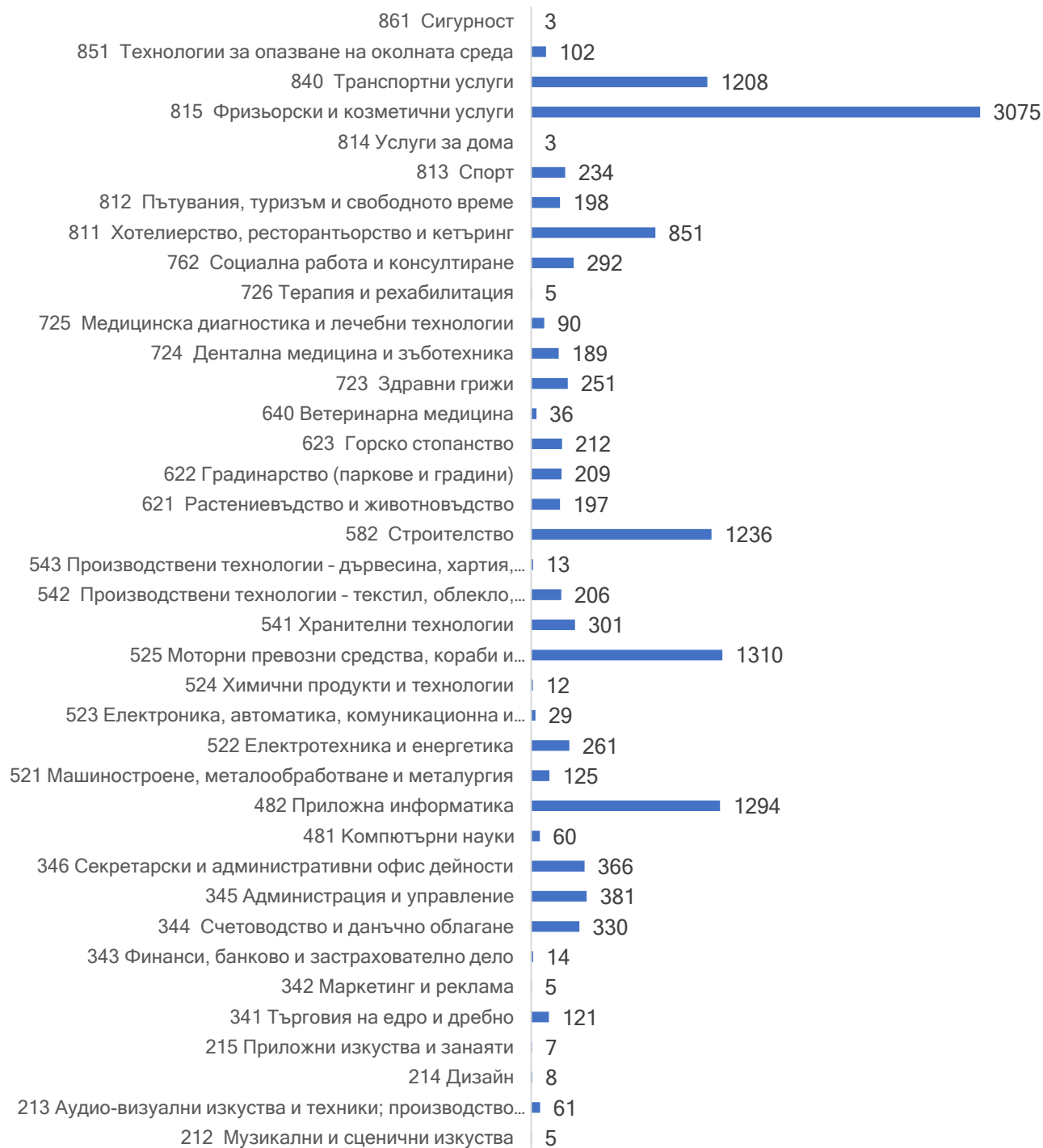
- Дубликати на СПК: 12;
- Дубликати на валидиране: 0.

През 2025 г. са издадени 12 дубликата на свидетелства за професионална квалификация, като не са отчетени случаи на издадени дубликати при валидиране.

Делът на тези административни дейности е пренебрежимо малък и не оказва съществено влияние върху общата картина на дейността в системата на професионалното обучение и валидирането.

През 2025 година в ЦПО са преминали обучения **82847** лица, като в курсове за придобиване на степен на професионална квалификация са участвали **13315** лица и тяхното разпределение по професионални направления е показано на **Фигура 6.**

Брой обучени лица по професионални направления с придобиване на степен на професионална квалификация

Фигура 6. Брой обучени лица - придобиване на степен на професионална квалификация – разпределение по професионални направления

Най-много са обучените за придобиване на степен на професионална квалификация лица в следните професионални направления:

815 Фризьорски и козметични услуги – 3 075 лица ~23% от всички
525 Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства – 1 310 лица
482 Приложна информатика – 1 294 лица
582 Строителство – 1 236 лица
840 Транспортни услуги – 1 208 лица

Тези **пет професионални направления** обхващат приблизително **60%** от всички обучения за придобиване на степен на професионална квалификация, което показва висока концентрация на обучаеми в няколко ключови икономически сектори. Данните отразяват устойчиво търсене на кадри в сфери, свързани с услугите, транспорта, строителството и приложната информатика.

Средно представени професионални направления:

Това са направления с устойчив, но не доминиращ дял:

811 Хотелиерство, ресторантьорство и кетъринг – 851 лица
346 Секретарски и административни дейности – 366 лица
345 Администрация и управление – 381 лица
344 Счетоводство и данъчно облагане – 330 лица
541 Хранителни технологии – 301 лица
762 Социална работа и консултиране – 292 лица
522 Електротехника и енергетика – 261 лица
723 Здравни грижи – 251 лица
813 Спорт – 234 лица

Тези професионални направления формират стабилен сегмент в системата на професионалното обучение за възрастни и отразяват устойчиво търсене на кадри в сфери, свързани с административни услуги, туризъм, социални дейности, здравни грижи и технически специалности. Въпреки че делът им е по-нисък спрямо водещите професионални направления, те също осигуряват квалифицирани кадри за изброените сектори.

Важни фактори, които оказват влияние върху разпределението могат да бъдат икономическата ситуация, пазарната структура, регионалното развитие, специфичната нормативна уредба, изискваща лицата да заемат длъжности с

по-висока квалификация (висше образование), изискванията за правоспособност и др.

Слабо представени професионални направления (под 100 обучени лица):

725 Медицинска диагностика – 90 лица
213 Аудио-визуални изкуства – 61 лица
481 Компютърни науки – 60 лица
640 Ветеринарна медицина – 36 лица
523 Електроника и автоматизация – 29 лица
343 Финанси и застраховане – 14 лица
543 Дървообработване – 13 лица
524 Химични технологии – 12 лица

Ниският брой обучаеми в тези направления може да се обясни с ограничено търсене на пазара на труда, по-високи изисквания към материалната база и обучението, както и със спецификата на професиите. Част от направленията изискват значителни инвестиции в оборудване, възможни са предизвикателства с осигуряването на преподаватели, което вероятно ограничава предлагането на обучения.

Под 10 обучени лица са в следните професионални направления:

861 Сигурност – 3 лица
814 Услуги за дома – 3 лица
726 Терапия и рехабилитация – 5 лица
342 Маркетинг и реклама – 5 лица
212 Музикални и сценични изкуства – 5 лица
215 Приложни изкуства и занаяти – 7 лица
214 Дизайн – 8 лица

Тези данни показват силно ограничен интерес към изброените направления през 2025 г. Причините могат да бъдат свързани с търсенето на пазара на труда, профил на професиите, наличие на алтернативни форми на обучение (занаятчийско обучение, обучение в системата на висшето образование, училищно професионално образование) или по-тесен кръг от потенциални обучаеми през отчетната година.

ПРОЦЕНТНО СЪОТНОШЕНИЕ НА ОБУЧЕНИТЕ ЛИЦА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

На следващо място в анализа, е представено процентното съотношение на обучените лица за придобиване на степен на професионална квалификация.

Анализът показва ясно изразена концентрация в ограничен брой професионални направления. Водещо място заема професионално направление 815 „Фризьорски и козметични услуги“ с 22,91% от всички обучени лица, следвано от 525 „Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства“, 482 „Приложна информатика“, 582 „Строителство“ и 840 „Транспортни услуги“, всяко с дял около 9–10%. Това показва устойчиво търсене на професии, свързани с услуги, транспорт, строителство и приложна информатика.

Професионалните направления със среден дял (между 2% и 5%) формират относително стабилен сегмент в системата на професионалното обучение на възрастни. Сред тях се открояват 811 „Хотелиерство, ресторантьорство и кетъринг“, 345 „Администрация и управление“, 344 „Счетоводство и данъчно облагане“, както и направления, свързани със социални дейности, здравни грижи и енергетика. Данните показват балансирано, макар и по-ограничено търсене в тези сфери.

Същевременно значителен брой професионални направления остават с нисък или много нисък дял на обучаемите. Особено слабо представени са направленията, свързани с творчески дейности, дизайн, маркетинг, терапия и рехабилитация, както и някои високоспециализирани технически области.

Това може да се обясни с ограничено търсене на пазара на труда, по-високи изисквания към материалната база и спецификата на обучението. Данните потвърждават тенденцията интересът към професионалното обучение да бъде концентриран основно в професии с по-широка практическа приложимост и по-голямо разнообразие от възможности за професионална реализация на пазара на труда.

Водещи професионални направления (над 5%)

815 Фризьорски и козметични услуги – 22,91%

525 Моторни превозни средства – 9,84%

482 Приложна информатика – 9,72%

582 Строителство – 9,28%

840 Транспортни услуги – 9,07%

Среден дял (2% – 5%)

811 Хотелиерство и ресторантьорство – 6,39%

346 Секретарски и административни дейности – 2,75%

345 Администрация и управление – 2,86%

344 Счетоводство и данъчно облагане – 2,48%

541 Хранителни технологии – 2,26%

762 Социална работа и консултиране – 2,19%

522 Електротехника и енергетика – 1,96%

723 Здравни грижи – 1,88%

813 Спорт – 1,76%

Нисък дял (0,5% – 2%)

812 Туризъм и свободно време – 1,49%
623 Горско стопанство – 1,59%
622 Градинарство – 1,57%
621 Растениевъдство и животновъдство – 1,48%
542 Текстилни технологии – 1,55%
724 Дентална медицина – 1,42%
521 Машиностроене – 0,94%
341 Търговия – 0,91%
851 Екология – 0,77%

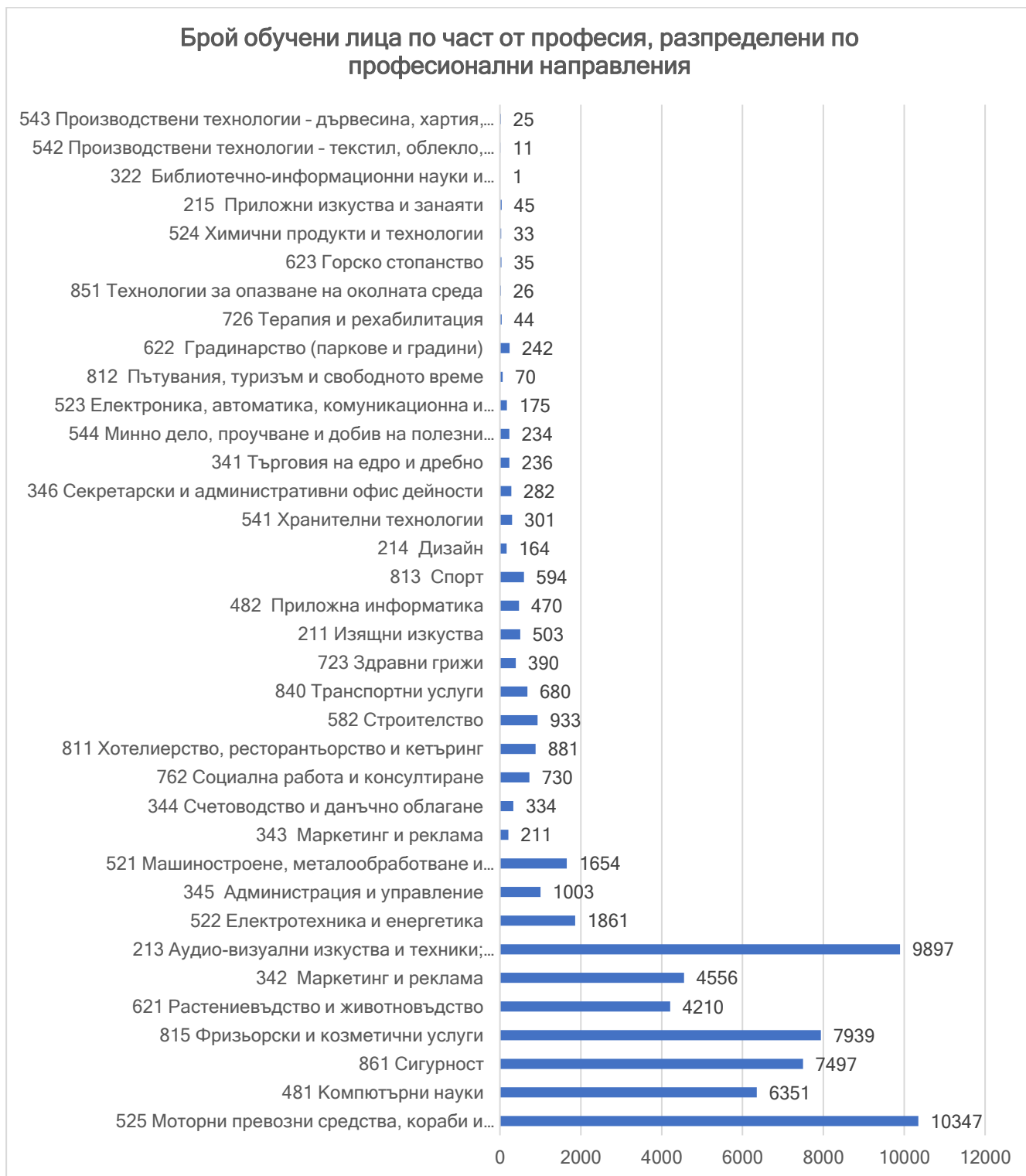
Много нисък дял (под 0,5%)

481 Компютърни науки – 0,45%
213 Аудио-визуални изкуства – 0,46%
640 Ветеринарна медицина – 0,27%
523 Електроника и автоматизация – 0,22%
725 Медицинска диагностика – 0,68%
543 Дървообработване – 0,10%
524 Химични технологии – 0,09%
343 Финанси и застраховане – 0,11%

Под 0,1%

861 Сигурност – 0,02%
814 Услуги за дома – 0,02%
726 Терапия и рехабилитация – 0,04%
342 Маркетинг и реклама – 0,04%
212 Музикални и сценични изкуства – 0,04%
215 Приложни изкуства – 0,05%
214 Дизайн – 0,06%

Разпределението на обучените лица по част от професия по професионални направления през 2025 г. е показано на **Фигура 7**.

Фигура 7. Брой обучени лица - обучение по част от професия – разпределение по професионални направления

Най-много обучени лица по част от професия има в следните професионалните направления:

525 Моторни превозни средства – 10 347 лица (18,7%)
213 Аудио-визуални изкуства и медийно производство – 9 897 лица (17,9%)
815 Фризьорски и козметични услуги – 7 939 лица (14,4%)
861 Сигурност – 7 497 лица (13,6%)
481 Компютърни науки – 6 351 лица (11,5%)
621 Растениевъдство и животновъдство – 4 210 лица (7,6%)
342 Маркетинг и реклама – 4 556 лица (8,2%)

Най-голям брой обучени лица по част от професия се наблюдава в професионалните направления 525 „Моторни превозни средства“, 213 „Аудио-визуални изкуства и медийно производство“, 815 „Фризьорски и козметични услуги“, 861 „Сигурност“ и 481 „Компютърни науки“, които заедно формират значителен дял от всички обучения. Данните показват засилен интерес към краткосрочни и гъвкави форми на обучение, насочени към придобиване на конкретни практически умения и компетентности, търсени на пазара на труда.

От 500 до 2000 обучени лица в следните професионални направления:

522 Електротехника и енергетика – 1 861 лица
521 Машиностроене – 1 654 лица
345 Администрация и управление – 1 003 лица
582 Строителство – 933 лица
811 Хотелиерство и ресторантьорство – 881 лица
762 Социална работа – 730 лица
840 Транспортни услуги – 680 лица
813 Спорт – 594 лица
211 Изящни изкуства – 503 лица
482 Приложна информатика – 470 лица

Данните показват устойчив интерес към професии, свързани както с технически и индустриални дейности, така и с услуги, администрация и социални дейности.

Под 400 обучени лица в следните професионални направления:

723 Здравни грижи – 390 лица
344 Счетоводство и данъчно облагане – 334 лица
541 Хранителни технологии – 301 лица
346 Секретарски и административни офис дейности – 282 лица
341 Търговия на едро и дребно – 236 лица
544 Минно дело, проучване и добив на полезни изкопаеми – 234 лица
622 Градинарство (паркове и градини) – 242 лица
523 Електроника, автоматика, комуникационна и компютърна техника – 175 лица
214 Дизайн – 164 лица

Данните показват по-ограничен интерес към тези направления, което може да се дължи на спецификата на професиите, по-ограничен кръг от възможности на пазар на труда или необходимостта от по-специализирана подготовка и материална база. Въпреки по-ниския брой обучаеми, тези професионални области запазват своето значение за отделни икономически сектори и регионални потребности.

Под 100 обучени лица в следните професионални направления

812 Пътувания, туризъм и свободното време – 70 лица
215 Приложни изкуства и занаяти – 45 лица
726 Терапия и рехабилитация – 44 лица
524 Химични продукти и технологии – 33 лица
851 Технологии за опазване на околната среда – 26 лица
543 Производствени технологии – дървесина, хартия, пластмаси и стъкло – 25 лица
542 Производствени технологии – текстил, облекло, обувки и кожи – 11 лица
322 Библиотечно-информационни науки и архивистика – 1 лица

Тези данни показват ограничен интерес към част от специализираните и по-тясно профилирани професионални области. Причините могат да бъдат свързани с ограничено търсене на пазара на труда, специфични изисквания към

обучението и материалната база, както и с по-малък брой потенциални обучаеми.

Продължителността на обучението по част от професия и броят на обучените лица е представен на **Фигура 8**.

Фигура 8. Продължителност на обучението по част от професия и брой обучени лица от 2025 г.

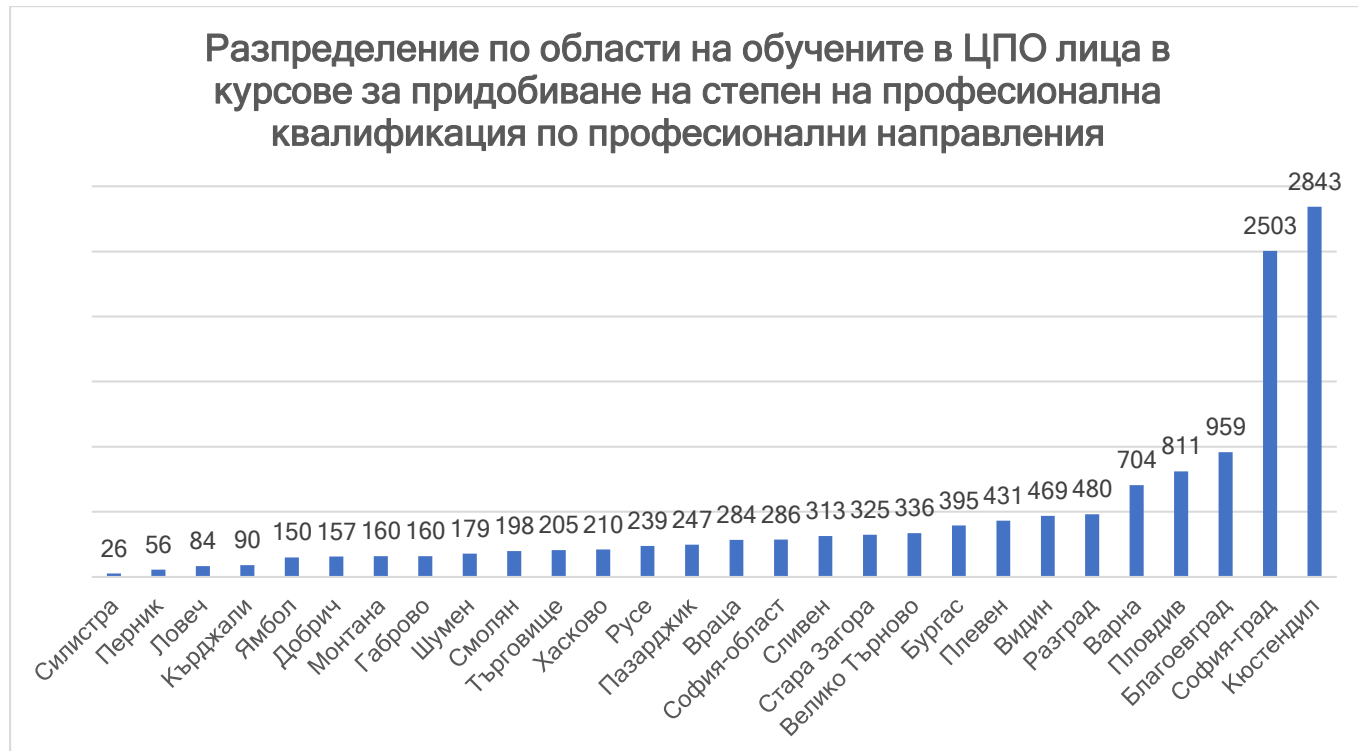
Данните за продължителността на обученията показват, че най-голям е броят на обучените лица в обучения с продължителност над 100 учебни часа – 20 239 лица. Значителен брой обучаеми има и в курсовете с продължителност между 20 и 40 учебни часа (15 834 лица) и между 40 и 100 учебни часа (14 742 лица). Най-нисък е дялът на обученията с продължителност до 20 учебни часа – 4 418 лица.

Разпределението показва предпочитание към по-дългосрочни форми на обучение по част от професия, които формират по-задълбочени професионални знания и практически умения. Същевременно се запазва интересът и към по-кратки и гъвкави обучения, насочени към бързо придобиване или надграждане на професионалните компетентности.

1.3.2. Регионално разпределение на обучените в ЦПО лица в курсове за придобиване на степен на професионална квалификация и курсове за обучение по част от професия по професионални направления.

Разпределението по области на обучените в ЦПО лица в курсове за придобиване на степен на професионална квалификация е представено на **Фигура 9**, а в

курсове за обучение по част от професия по професионални направления е представено на **Фигура 10**.

Фигура 9. Разпределение по области на обучените в ЦПО лица в курсове за придобиване на степен на професионална квалификация по професионални направления (2025 г.)

В следващите редове систематизирано може да се видят водещите области, области с обучени от 300 до 500 лица, силно, слабо и най-слабо представени области в страната.

Водещи области:

- Кюстендил – 2 843 (21,35%)
- София-град – 2 503 (18,80%)
- Благоевград – 959 (7,20%)
- Пловдив – 811 (6,09%)
- Варна – 704 (5,29%)

От 300 до 500 обучени лица:

- Разград – 480
- Видин – 469

- Плевен – 431
- Бургас – 395
- Велико Търново – 336
- Стара Загора – 325
- Сливен – 313

Слабо представени области (под 300 лица)

- София-област – 286
- Враца – 284
- Пазарджик – 247
- Русе – 239
- Хасково – 210
- Търговище – 205
- Смолян – 198
- Шумен – 179
- Габрово – 160
- Монтана – 160
- Добрич – 157
- Ямбол – 150

Най-слабо представени (под 100 лица)

- Кърджали – 90
- Ловеч – 84
- Перник – 56
- Силистра – 26

Силни региони:

- Югозападна България (София, Кюстендил, Благоевград)
- Големи градове (Пловдив, Варна)

Слаби региони:

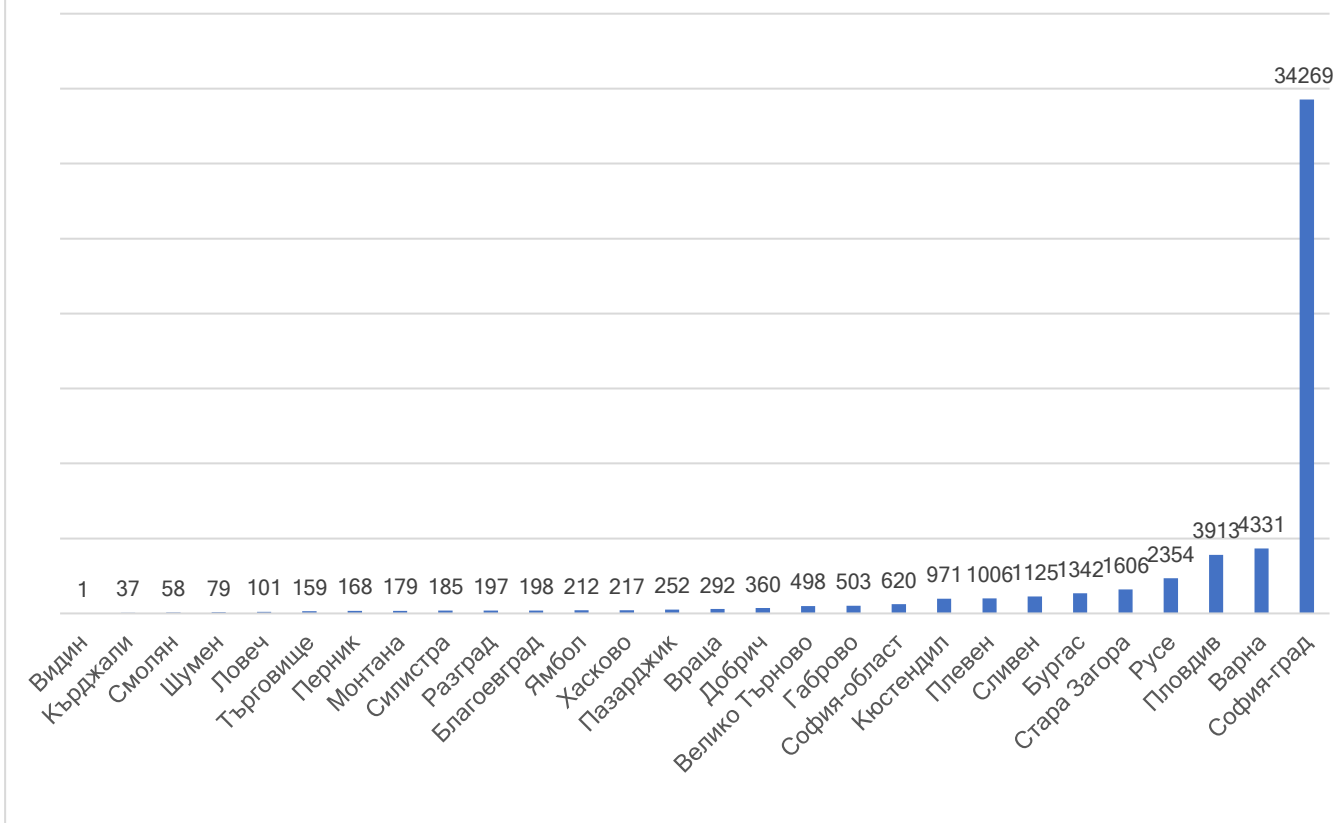
- Северозапад (Видин, Монтана – въпреки леко участие)
- Североизток (Силистра, Добрич)
- Родопски райони (Смолян)

Разпределението на обучените лица по области показва ясно изразена териториална концентрация. Водещи позиции заемат Кюстендил с 2 843 обучени лица (21,35%) и София с 2 503 лица (18,80%), следвани от Благоевград – 959 (7,20%), Пловдив – 811 (6,09%) и Варна – 704 (5,29%). Данните показват значителна концентрация в Югозападна България и в големите икономически центрове на страната.

В регионален план се открояват като силни представени Югозападна България – основно София, Кюстендил и Благоевград, както и големите градове Пловдив и Варна. За сметка на това по-слабо участие се наблюдава в Северозападна България, части от Североизточна България и родопските райони, особено Смолян, което подчертава наличието на регионални дисбаланси в обхвата на обучителните курсове, предоставяни от ЦПО.

По отношение на регионалното разпределение на обучените лица в ЦПО в курсове за обучение по част от професия по професионални направления за 2025 г., данните от **Фигура 10** показват колко динамично се развиват краткосрочните и гъвкави обучения в големите градове. Високият интерес се обуславя от по-големите възможности за професионална реализация и концентрацията на по-голям брой обучаващи институции. Желанието на кандидатите за обучение за професионално усъвършенстване и адаптиране към изискванията на трудовия пазар също са значими фактори.

Разпределение по области на обучените в ЦПО лица в курсове за обучение по част от професия по професионални направления

Фигура 10. Разпределение по области на обучените в ЦПО лица в курсове за обучение по част от професия по професионални направления

Най-много обучени лица в курсове за обучение по част от професия по професионални направления са отчетени отново в област София – столица – **34269** лица, което е **62 %** от всички лица, обучени по част от професия.

Следващите области с най-много обучени лица са Варна – **4331** лица (**13 %**), Пловдив – **3919** лица (**11 %**), Русе – **2354** лица (**4 %**), Стара Загора – **1606** лица (**3 %**) и в Бургас – **1342** (**2 %**).

Най-малко са обучените в област Видин – **1** лице и в област Кърджали – **37** лица.

1.3.3. Разпределение на специалностите за обучение според отчетните данни на ЦПО

В този раздел от анализа ще разгледаме последователно най-привлекателните специалности, по които обучаващите институции са провели професионални обучения през 2025 г. Вниманието на читателя ще бъде насочено към най-популярните специалности според степента на професионална квалификация.

Фигура 11. Десетте най-често срещани специалности, по които е проведено професионално обучение (2025 г.)

На **Фигура 11** са представени графично десетте най-привлекателни специалности в отчетите на ЦПО за 2025 г., по които е проведено професионално обучение, независимо дали е приключило с придобиване на степен на професионална квалификация или с придобиване на квалификация по част от професия.

Най-често е предлагано обучение по специалност с код 8610103 „Физическа охрана на обекти“ - III СПК (6022 лица), следвана от:

- специалност с код 3420201 „Маркетингови проучвания“ - II СПК (4561 лица)
- специалност с код 4810101 „Програмно осигуряване“ - II СПК (4414 лица)
- специалност с код 5250601 „Подемно - транспортна техника, монтирана на пътни транспортни средства“ - II СПК (4168 лица)
- специалност с код 8150201 „Козметика“ - II СПК (4134 лица)
- специалност с код 8150301 „Маникюр, педикюр и ноктопластика“ - II СПК (3359 лица)
- специалност с код 8150101 „Фризьорство“ - II СПК (2144 лица)
- специалност с код 5250202 „Пътностроителна техника“ - II СПК (1857 лица)
- специалност с код 5250201 „Автотранспортна техника“ - II СПК (1770 лица)
- специалност с код 2130701 „Графичен дизайн“ - III СПК (1607 лица)

Представените данни показват кои са десетте най-предпочитани специалности през 2025 г.

Причините за засиления интерес към изброените специалности може да се търси в различни направления: нарастващи изисквания на пазара труда, които обуславят нуждата от актуализация на професионалната квалификация и усвояване на нови професионални знания и умения; необходимост от актуализация на придобита правоспособност; динамика на пазара на труда и търсене на работна сила с квалификация по дефицитни професии; насърчаване на активните мерки на пазара на труда и др.

На **Фигура 12** и в **Таблица 1** е представен броят лица, придобили свидетелство за I-ва СПК по 10-те най-популярни специалности.

Представените данни показват желаните специалности с първа СПК, които подготвят обучаемите лица за изпълнение на рутинни трудови дейности, като: 4820301 Текстообработване - I СПК, 3450601 Касиер - I СПК, 6220301 Озеленяване и цветарство - I СПК и др. По изброените специалности се подготвят кадри за различни сфери – администрация, услуги за личността, производство, хотелиерство и др.

Брой лица, придобили свидетелство за I-ва СПК по 10-те най-популярни специалности

Фигура 12. Брой лица, придобили свидетелство за I-ва СПК по 10-те най-популярни специалности (2025 г.)

Специалност	Брой документи
4820301 Текстообработване - I СПК	1101
3450601 Касиер - I СПК	305
6220301 Озеленяване и цветарство - I СПК	208
8110901 Работник в производството на кулинарни изделия в заведенията за хранене и развлечения - I СПК	197
3460301 Деловодство и архив - I СПК	170
8110301 Хотелиерство - I СПК	95
5421101 Шивачество - I СПК	91
5210901 Заваряване - I СПК	79
8110902 Работник в обслужване на заведения за хранене и развлечения - I СПК	77

Специалност	Брой документи
6230604 Билкарство - I СПК	37

Таблица 1. Брой лица, придобили свидетелство за I-ва СПК по 10-те най-популярни специалности

На **Фигура 13** и в **Таблица 2** е представен броят лица, придобили свидетелство за II-ра СПК по 10-те най-популярни специалности.

Представените данни показват желаните специалности с втора СПК, които подготвят обучаемите лица за изпълнение на по-сложни и комплексни трудови дейности. Данните показват, че най-желаните специалности през 2025 г. подготвят кадри за сектор услуги за красота. Производството на кулинарни изделия и напитки и производството на сладкарски изделия също представлява интерес за обучаемите и дава възможност за реализация. Значителен интерес се наблюдава и към техническите специалности, свързани с автотранспортната и пътностроителната техника, което показва устойчиво търсене и на технически умения.

Интерес представлява и специалността 6211303 „Фризьор на кучета“ – II СПК, по която 136 лица са придобили свидетелство за професионална квалификация. Макар броят да е по-нисък спрямо водещите специалности, данните показват нарастващо търсене на обучения, свързани с грижата за домашни любимци и развитието на услуги в този сектор.

Брой лица, придобили свидетелство за II-ра СПК по 10-те най-популярни специалности

Фигура 13. Брой лица, придобили свидетелство за II-ра СПК по 10-те най-популярни специалности (2025 г.)

Специалност	Брой документи
8150301 Маникюр, педикюр и ноктопластика - II СПК	735
8150101 Фризьорство - II СПК	724
8150201 Козметика - II СПК	536
8110701 Производство на кулинарни изделия и напитки - II СПК	419
5250201 Автотранспортна техника - II СПК	301
6211303 Фризьор на кучета - II СПК	136
5410302 Производство на сладкарски изделия - II СПК	125
5250202 Пътностроителна техника - II СПК	124
3460201 Административно обслужване - II СПК	73

Специалност	Брой документи
5250601 Подемно - транспортна техника, монтирана на пътни транспортни средства - II СПК	37

Таблица 2. Брой лица, придобили свидетелство за II-ра СПК по 10-те най-популярни специалности

На **Фигура 14** и в **Таблица 3** е представен броят лица, придобили свидетелство за III-та СПК по 10-те най-популярни специалности.

Фигура 14. Брой лица, придобили свидетелство за III-та СПК по 10-те най-популярни специалности (2025 г.)

Специалност	Брой документи
5820101 Строителство и архитектура - III СПК	723
5250101 Автотранспортна техника - III СПК	647
8150202 Организация и технология на козметичните услуги - III СПК	434
8150302 Организация и технология на маникюрната и педикюрната дейност - III СПК	363
7620301 Помощник- възпитател в отглеждането и възпитанието на деца - III СПК	273
3440301 Оперативно счетоводство - III СПК	268

Специалност	Брой документи
8150102 Организация и технология на фризьорските услуги - III СПК	258
7230302 Транспортиране на пострадали и болни хора, оказване на първа помощ и асистиране в спешни отделения - III СПК	199
8131001 Спорт - III СПК	153
4820101 Икономическа информатика - III СПК	152

Таблица 3. Брой лица, придобили свидетелство за III-та СПК по 10-те най-популярни специалности

Представените данни показват желаните специалности с трета СПК, които подготвят обучаемите лица за изпълнение на по-сложни и комплексни трудови дейности с по-висока степен на самостоятелност и поемане на отговорности за работата на други лица. Това са специалности, които дават по-големи възможности за професионална реализация и са предпочитан избор от възрастните обучаеми.

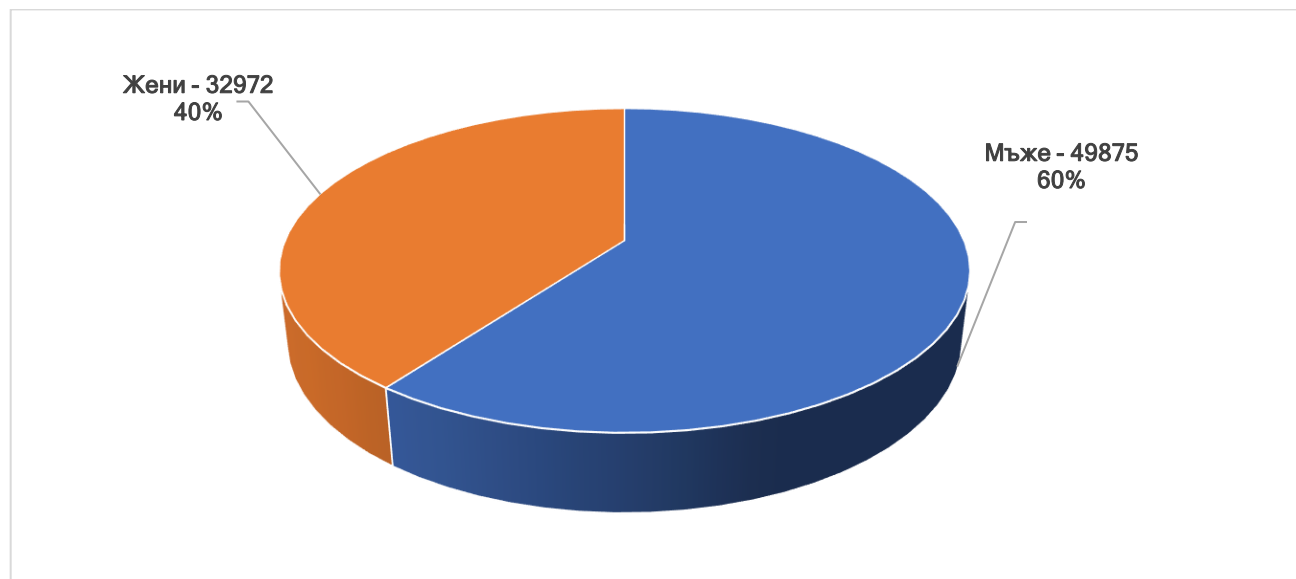
Данните показват нарастващ интерес към специалности, свързани със строителството, техниката и услугите. Най-голям брой лица са придобили свидетелство за професионална квалификация по специалностите 5820101 „Строителство и архитектура“ (723 лица) и 5250101 „Автотранспортна техника“ (647 лица). Значителен интерес се наблюдава и към специалностите в сферата на услугите за красота, както и към социалните и административните дейности. Сред по-специфичните обучения се открояват 7230302 „Транспортиране на пострадали и болни хора, оказване на първа помощ и асистиране в спешни отделения“, 8131001 „Спорт“ и 4820101 „Икономическа информатика“, което показва разнообразие в професионалните интереси и потребностите на пазара на труда.

1.3.4. Структура на обучаваните лица

В настоящата част от анализа е представена структурата на обучаваните лица, която допълва представената по-горе дейност на лицензираните ЦПО, включително:

- Възрастова структура на обучаваните лица;
- Разпределение на обучаваните лица по пол за 2025 година;
- Разпределение на обучаваните лица по степени на професионална квалификация;
- Разпределение на обучаваните лица според източника на финансиране;
- Разпределение на обучаваните лица според документа, получен при завършване;
- Разпределение на обучаваните лица според статуса на провеждане на обучението.

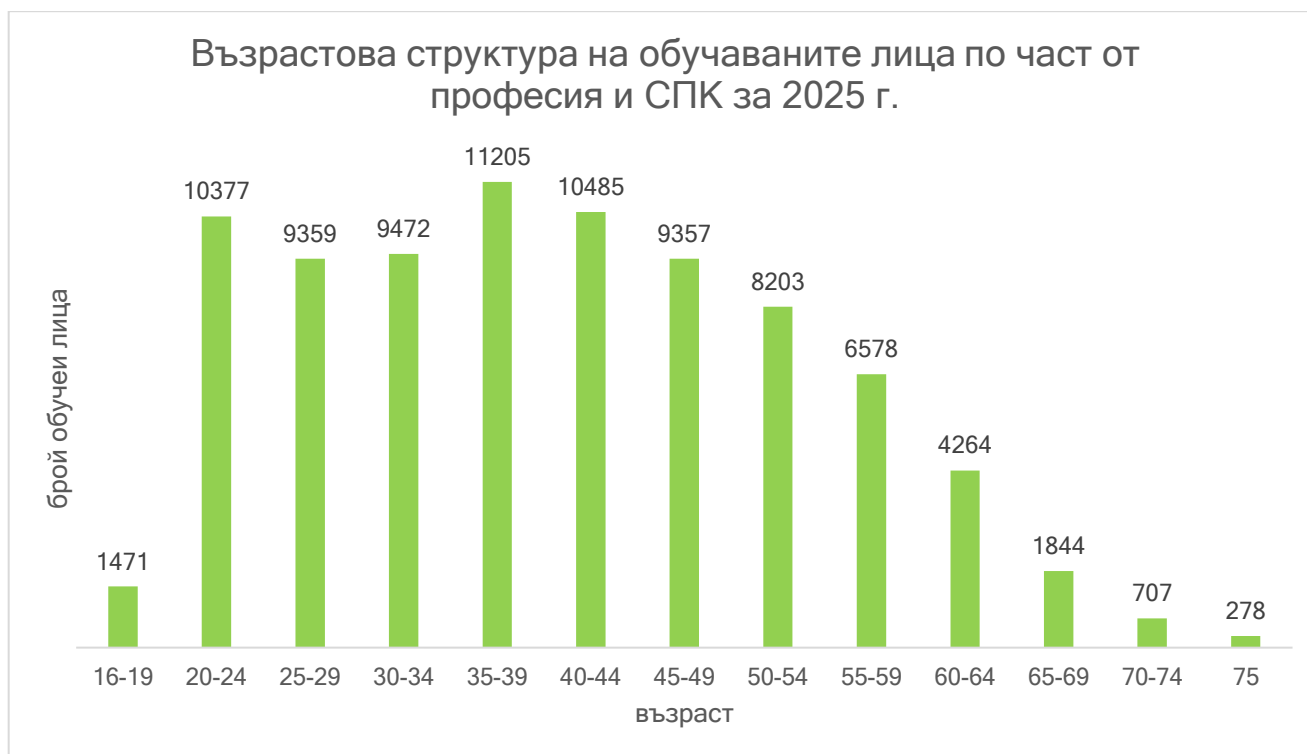
Разпределение на обучаваните лица по пол е представена на **Фигура 15**.

Фигура 15. Разпределение на обучаваните лица по пол (2025 г.)

Разпределението по пол на обучаваните лица показва превес на мъжете – **49 875** лица - пред обучаваните жени – **32 972** за 2025 година.

Възрастовата структура на обучаваните лица по част от професия и СПК за 2025 г. е представена на **Фигура 16**.

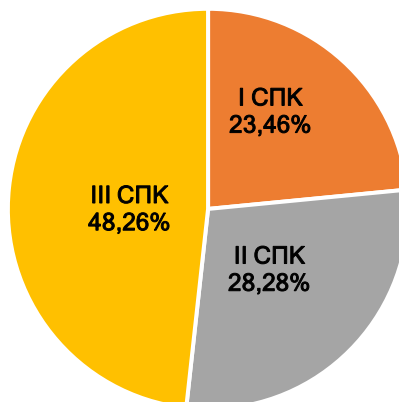
Фигура 16. Възрастова структура на обучаваните по част от професия и СПК
в ЦПО лица (2025 г.)

Данните показват, че най-активни в професионалните обучения са лицата във възрастовите групи от 20 до 54 години, като най-голям е броят на обучените на възраст 35–39 години. Значително участие се наблюдава и при групите 20–24, 25–29, 30–34 и 40–44 години, което показва висока ангажираност на хората в активна трудоспособна възраст. Най-слабо участие имат лицата над 70 години, както и най-младите обучаеми.

Разпределение на обучаваните лица по степени на професионална квалификация

Разпределението на обучаваните лица по степени на професионална квалификация за цяла професия, част от професия и правоспособност е представено графично на **Фигура 17, Фигура 17-1 и Фигура 17-2.**

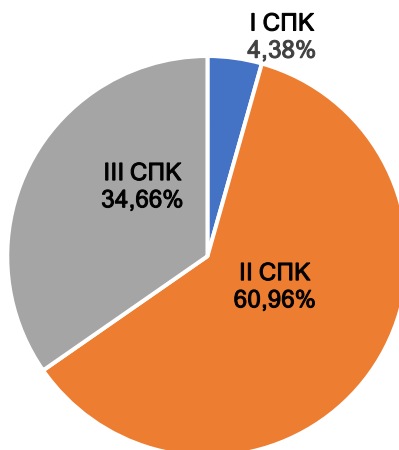
Разпределение на обучаваните лица за цяла професия по степени на професионална квалификация (2025 г.)

Фигура 17. Разпределение на обучаваните лица за цяла професия по степени на професионална квалификация (2025 г.)

Разпределението на обучаваните лица по степени на професионална квалификация през 2025 г. показва преобладаващ дял на обучението за III СПК – 48,26% от всички обучаеми. Следват обучението за II СПК с 28,28%, а най-малък е дялът на I СПК – 23,46%. Данните показват ориентация към придобиване на по-висока степен на професионална квалификация и формиране на специализирани практически умения.

Разпределение на обучаваните лица по част по професия по степени на професионална квалификация (2025 г.)

Фигура 17-1. Разпределение на обучаваните лица по част по професия по степени на професионална квалификация (2025 г.)

Разпределението на обучаваните лица по част от професия през 2025 г. показва ясно доминиране на обученията за II СПК, които обхващат 60,96% от всички обучаеми. Следват обученията за III СПК с 34,66%, докато дялът на I СПК е значително по-нисък – едва 4,38%. Данните показват повишен интерес към краткосрочни и практически ориентирани обучения на средно квалификационно ниво.

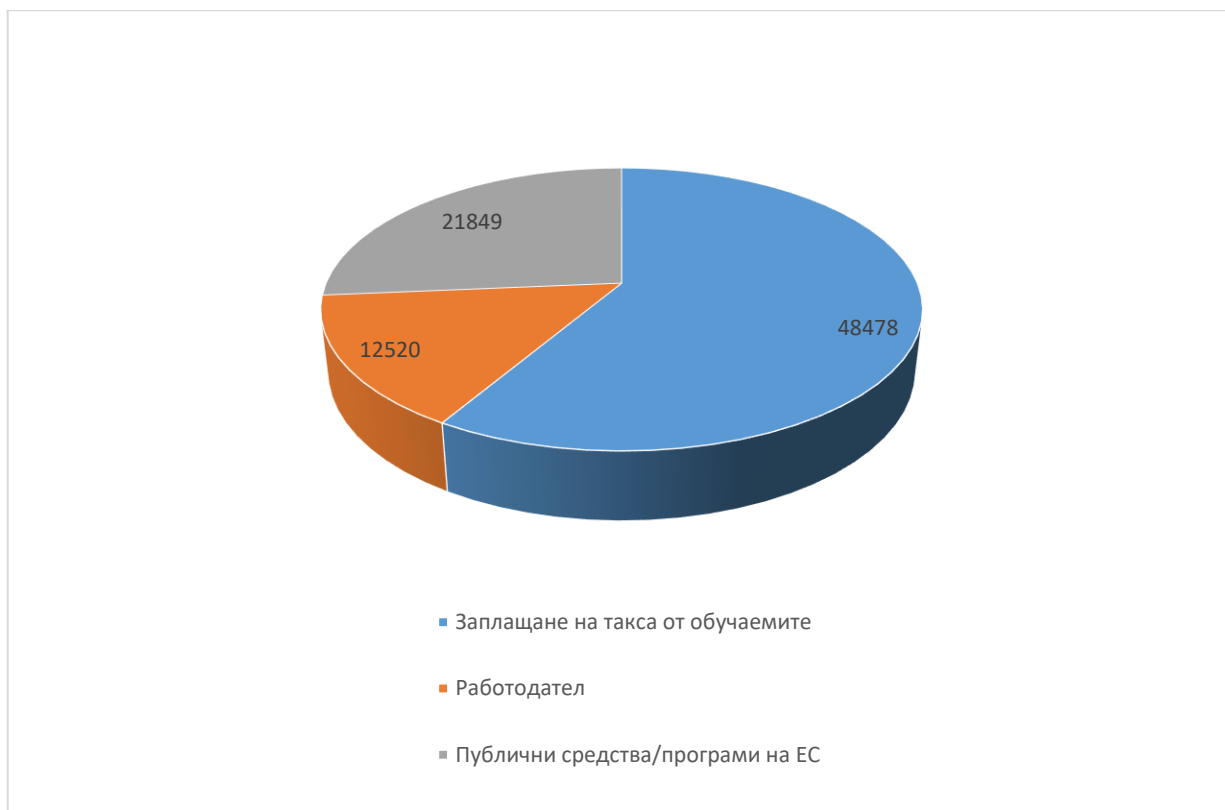
Фигура 17-2. Разпределение на обучаваните лица за правоспособност по степени на професионална квалификация (2025 г.)

Разпределението на обучаваните лица за придобиване или актуализиране на правоспособност по степени на професионална квалификация през 2025 г. показва ясно преобладаване на обученията за II СПК, които представляват 83,88% от всички обучаеми. Значително по-нисък е дялът на III СПК – 11,30%, а най-малък остава този на I СПК – 4,82%.

Обученията за II СПК подготвят кадри за изпълнение по-сложни и комплексни трудови дейности респ. специфичните нормативни актове, регулиращи придобиването или актуализирането на правоспособности определят съответните изисквания, свързани с упражняването на професии от Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО), което е предпоставка за по-високия дял на обученията за втора СПК.

Разпределение на обучаваните лица според източника на финансиране

Разпределението на обучаваните лица според източника на финансиране е представено на **Фигура 18**.

Фигура 18. Разпределение на обучаваните лица според източника на финансиране (2025 г.)

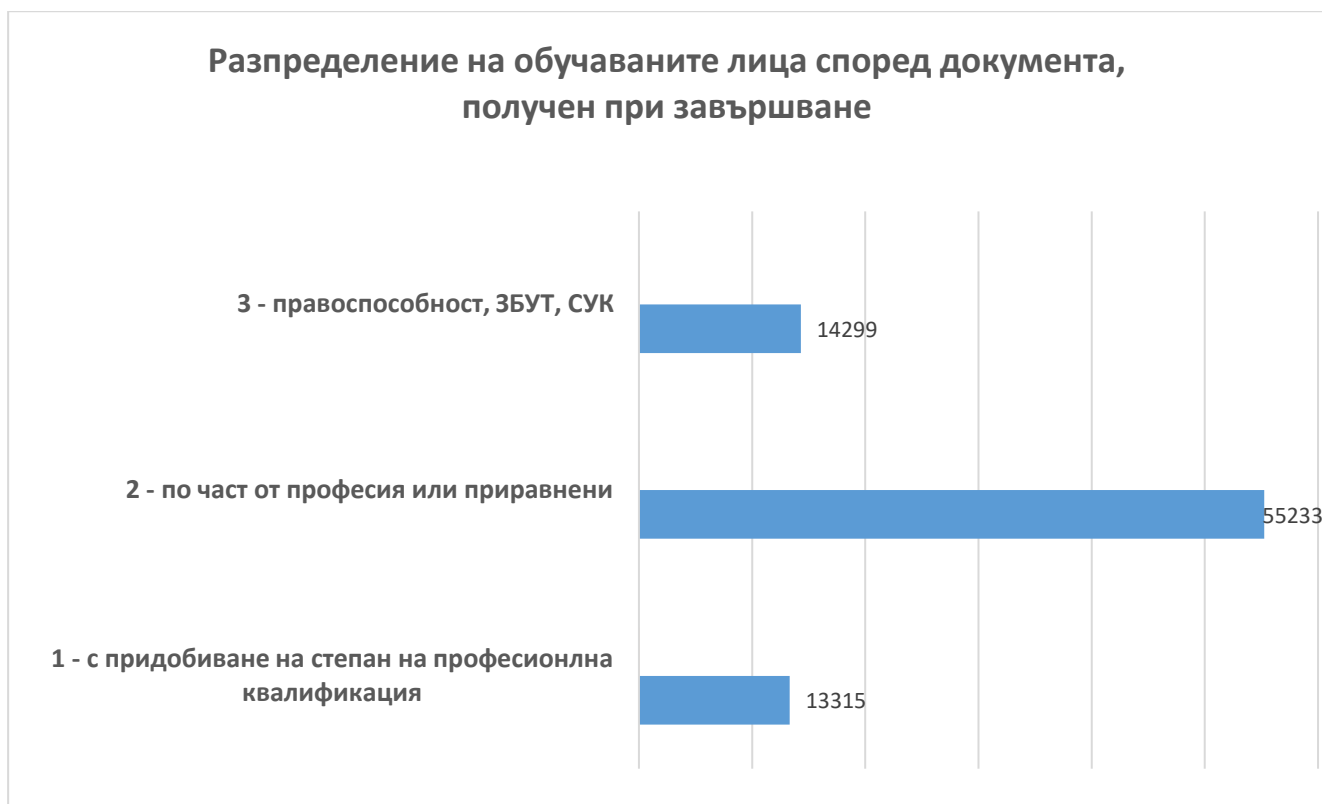
Най-голям е относителният дял на лицата, които сами са заплатили обучението си (**58,51%**), следвани от относителния дял на лицата, чието обучение е заплатено от работодателя (**26,37%**), финансирането с публични средства, Държавен бюджет/програми на ЕС (**15,11%**).

Обучавани лица според документа, получен при завършване

На **Фигура 19** е представен броят на обучаваните лица според документа, получен при завършване на курсовете, а именно:

- 1 – завършил с придобиване на свидетелство за ПК - ном. № 3-54

- 2 – завършил с придобиване на удостоверение за професионално обучение - ном. № 3-37
- 3 – завършил със свидетелство за правоспособност, ЗБУТ, СУК

Фигура 19. Обучавани лица според документа, получен при завършване на курсовете

Най-голям е броят на лицата, получили удостоверение за професионално обучение – **55233** лица, следвани от лицата, придобили свидетелство за професионална квалификация – **13315** лица, придобили свидетелство за правоспособност – **14299** лица.

Издадени документи в ЦПО в резултат на валидиране на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално и информално учене

На **Фигура 20** е представена динамиката в броя издавани документи от ЦПО в резултат на валидиране на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално и информално учене.

Фигура 20. Брой издадени документи от ЦПО в резултат на валидиране на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално и информално учене

Професиите, за които през 2025 г. има интерес за валидиране на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение или информално учене, са най-често 762030 „Помощник-възпитател“, 723030 „Парамедик“, „Маникюрист-педикюрист“ и 541030 „Хлебар – сладкар“.

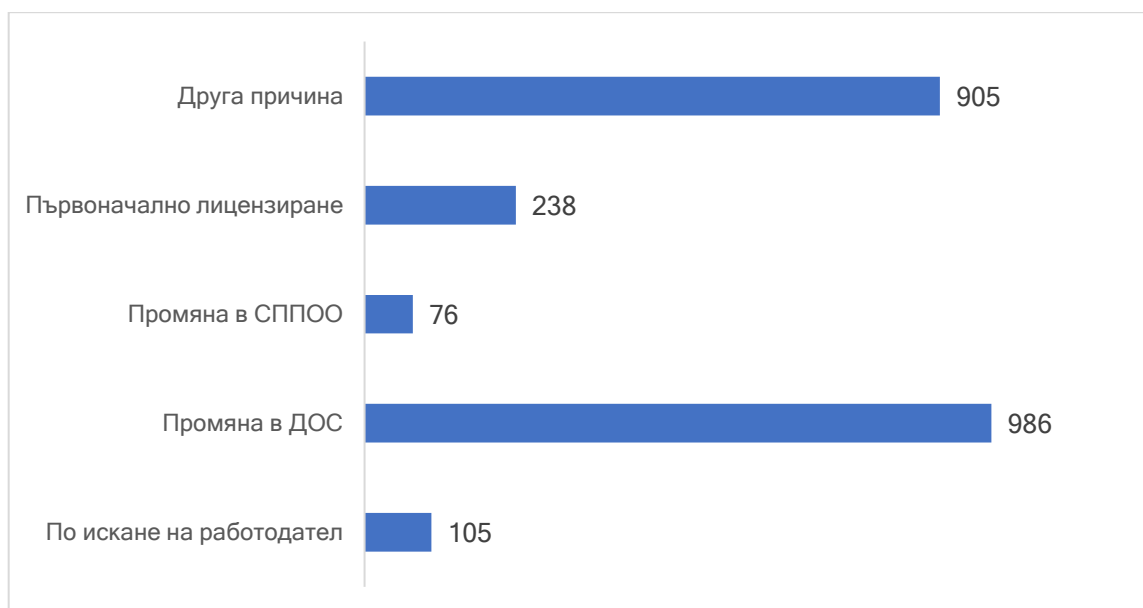
Професия	Специалност	Степен на професионална квалификация	Брой лица
Общ брой лица преминали процедура по валидиране на професионални знания и умения и компетентности в ЦПО през 2025 г.			1017
Валидирани на професионални знания и умения и компетентности (СВПК)			1016
541030 Хлебар - сладкар	5410301 Производство на хляб и хлебни изделия	II	5
582010 Строителен техник	5820101 Строителство и архитектура	III	3
621130 Кинолог	6211303 Фризьор на кучета	II	3
723030 Парамедик	7230302 Транспортиране на пострадали и болни хора, оказване на първа помощ и асистиране в спешни отделения	III	7
762030 Помощник - възпитател	7620301 Помощник- възпитател в отглеждането и възпитанието на деца	III	984
811070 Готвач	8110701 Производство на кулинарни изделия и напитки	II	4
815020 Козметик	8150201 Козметика	II	1
815020 Козметик	8150202 Организация и технология на козметичните услуги	III	4
815030 Маникюрист-педикюрист	8150301 Маникюр, педикюр и ноктопластика	II	5
Валидиране на професионални знания и умения и компетентности по част от професия			1

522010 Електротехник	5220109 Електрически инсталации	III	1
----------------------	---------------------------------	-----	---

Таблица 4. Брой лица, преминали процедура по валидиране

1.4. Актуализиране на учебните планове и програми

През 2025 г. са отчетени промени в общо **2310** учебни планове. Причината за актуализирането им е отчетена на **Фигура 21**.

Фигура 21. Причина за актуализиране на учебните планове

Данните показват, че най-честите причини за актуализиране на обучителната дейност са „Промяна в ДОС“ (986 случая) и „Друга причина“ (905 случая). Значително по-рядко промените са свързани с първоначално лицензиране (238 случая), искане на работодател (105 случая) или промяна в СППОО (76 случая). Това показва, че основен фактор за промени в учебните планове и програми е актуализацията в държавните образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии. ДОС за придобиване на квалификация по професии очертават рамката на професионалните знания, умения и компетентности, които обучаемите следва да усвоят и демонстрират в образователен контекст, а впоследствие и в работен контекст.

2. Мрежа от лицензирани ЦИПО

Според представените отчетни данни за 2025 година има 1 брой новолицензиран ЦИПО. Тенденцията за малък интерес към лицензиране на се запазва през последните години и илюстрира ясно необходимостта от мерки за популяризиране на ползите от услугите за професионално ориентиране.

2.1. Регионално разпределение на ЦИПО

В страната са активни **36** центъра за информация и професионално ориентиране.

На **Фигура 21** е представено тяхното разпределение в областите на страната.

Регионално разпределение на лицензираните ЦИПО към 31.12.2025 г.

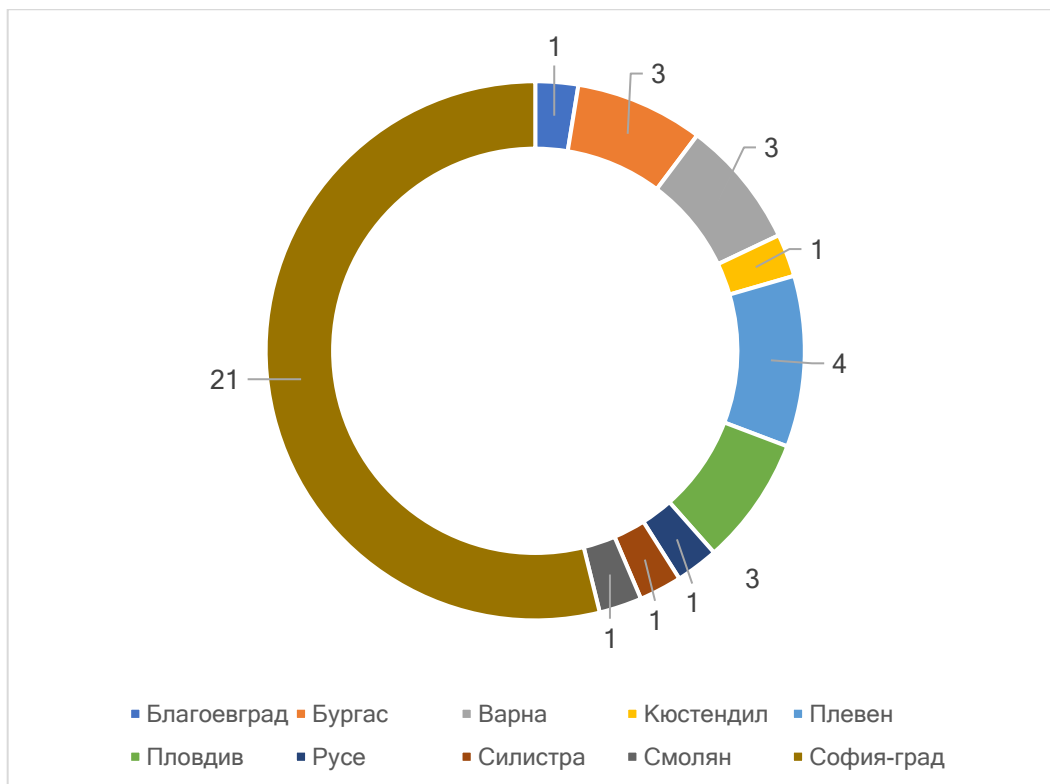

Общ брой лицензирани ЦИПО: 39

Фигура 21. Разпределение на ЦИПО по области

От данните се вижда, че най-големият брой активни ЦИПО са съсредоточени в област София – столица - **21**, следвана от област Пловдив - **3**, област Плевен - **4**, област Бургас - **3**, област Варна - **3**, област Кюстендил - **1**, област Благоевград - **1**, област Русе - **1**, област Силистра - **1**, област Смолян – **1**.

На **Фигура 22** е представено разпределението на относителните дялове на активните ЦИПО по области.

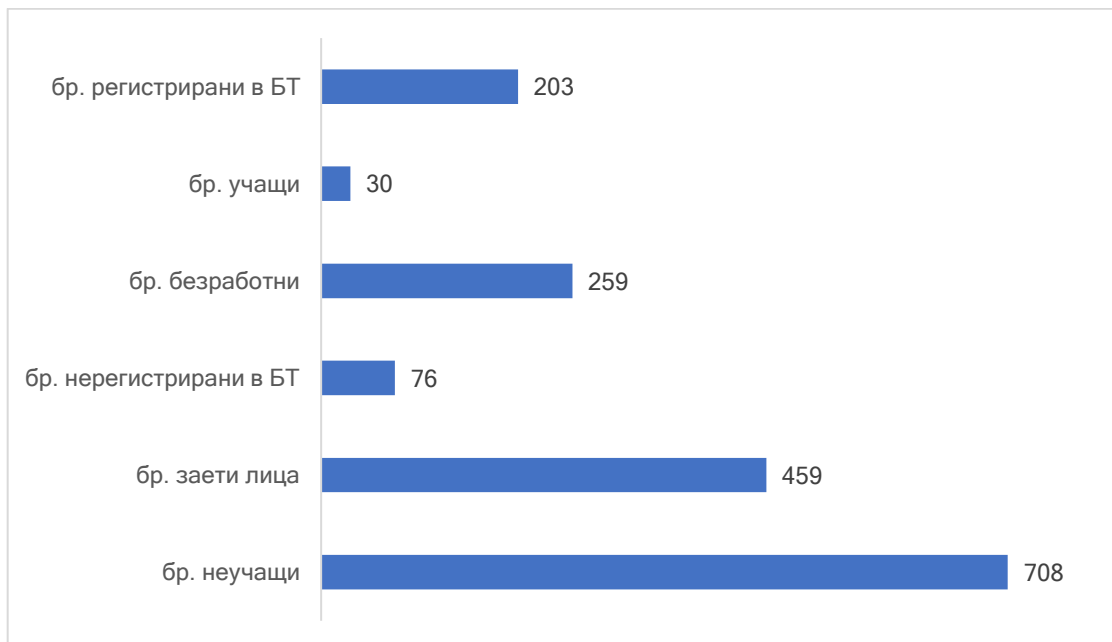
Фигура 22. Разпределение на относителните дялове на активните ЦИПО по области

2.2. Клиенти на лицензираните ЦИПО

Фигура 23. Клиенти на ЦИПО според националността

Данните за 2025 година, представени на **Фигура 23** показват информация, че услугите предоставяни от ЦИПО се използват основно от клиенти от България (627 бр.), като клиентите от други страни са значително по-малко (111 бр.).

Фигура 24. Клиенти на ЦИПО според вида им (2025 г.)

Графиката представя разпределението на клиентите на ЦИПО по шест категории. Общият брой клиенти е **1735 лица**. **Водеща група: неучащи лица**. Най-голям дял заемат **неучащите лица – 708 души**, или **40,8%** от всички клиенти. Това показва, че основната група, която се включва в дейностите на ЦИПО, са лица извън формалната образователна система. Вероятно това са хора, които вече са завършили образованието си и търсят професионална квалификация, преквалификация или надграждане на уменията си. Този резултат е логичен за институция като ЦИПО, тъй като центровете за професионално обучение обикновено са насочени към лица в активна възраст, които желаят да подобрят възможностите си за трудова реализация. **Значителен дял на заетите лица** втората по големина група са **заетите лица – 459 души**, или **26,5%**. Това означава, че повече от една четвърт от клиентите вече работят, но въпреки това имат потребност от допълнително обучение. Причините могат да бъдат:

- повишаване на професионалната квалификация;
- придобиване на нови умения;
- адаптация към изискванията на работодателя;
- възможност за кариерно развитие;
- необходимост от документ за квалификация.

Високият брой заети лица показва, че ЦИПО не обслужва само хора без работа, а има важна роля и в продължаващото професионално обучение на работещи лица.

Безработни лица и връзка с пазара на труда

Групата на **безработните лица** е **259 души**, което представлява **14,9%** от общия брой клиенти.

Това е третата по големина група. Данните показват, че ЦИПО има съществена роля и при подкрепа на хора, които са извън заетост. За тях професионалното обучение може да бъде средство за:

- повишаване на шансовете за намиране на работа;
- преквалификация към по-търсена професия;
- придобиване на практически умения;
- по-лесно включване или завръщане на пазара на труда.

Когато се разглеждат заедно **безработните лица, регистрираните в БТ и нерегистрираните в БТ**, се вижда, че значителна част от клиентите са свързани с търсене на работа или промяна на трудовия статус.

Регистрирани и нерегистрирани в Бюрото по труда

Клиентите, **регистрирани в БТ**, са **203 души**, или **11,7%** от всички клиенти.

Клиентите, **нерегистрирани в БТ**, са **76 души**, или **4,4%**.

Общо двете групи са **279 души**, което е **16,1%** от всички клиенти.

Тук се забелязва, че броят на регистрираните в Бюрото по труда е значително по-висок от този на нерегистрираните. Регистрираните са приблизително **2,7 пъти повече** от нерегистрираните.

Това може да означава, че голяма част от лицата, които търсят обучение с цел трудова реализация, използват институционална подкрепа чрез Бюрото по труда. Възможно е част от обученията да са свързани с програми, мерки за заетост или финансиране чрез публични механизми.

Много нисък дял на учащите

Най-малката група са **учащите** – само **30 души**, или **1,7%** от общия брой.

Това показва, че ЦИПО почти не се използва от лица, които все още са в образователната система.

2.3. Предоставени услуги на клиентите на ЦИПО

На **Фигура 25** е представен графично броят на клиентите на ЦИПО, ползвали съответните услуги, както следва:

- Информиране и самоинформиране;
- Кариерно консултиране;
- Оценка на случай;
- Активиране и мотивиране;
- Психологическо подпомагане;
- Застъпничество;
- Групи за взаимопомощ;
- Управление на таланти;
- Менторство.

Фигура 25. Брой клиенти, използвали услугите на ЦИПО (2025 г.)

Трите най-използвани услуги – **кариерно консултиране, информиране и самоинформиране, психологическо подпомагане** — обхващат общо **78 клиенти**, или **56,1%** от всички отчетени ползвания.

Това означава, че повече от половината от дейността е концентрирана в услуги, свързани с ориентиране, информиране и психологическа подкрепа. Това очертава основния профил на потребностите: клиентите търсят яснота, насока, увереност и подкрепа за вземане на решения.

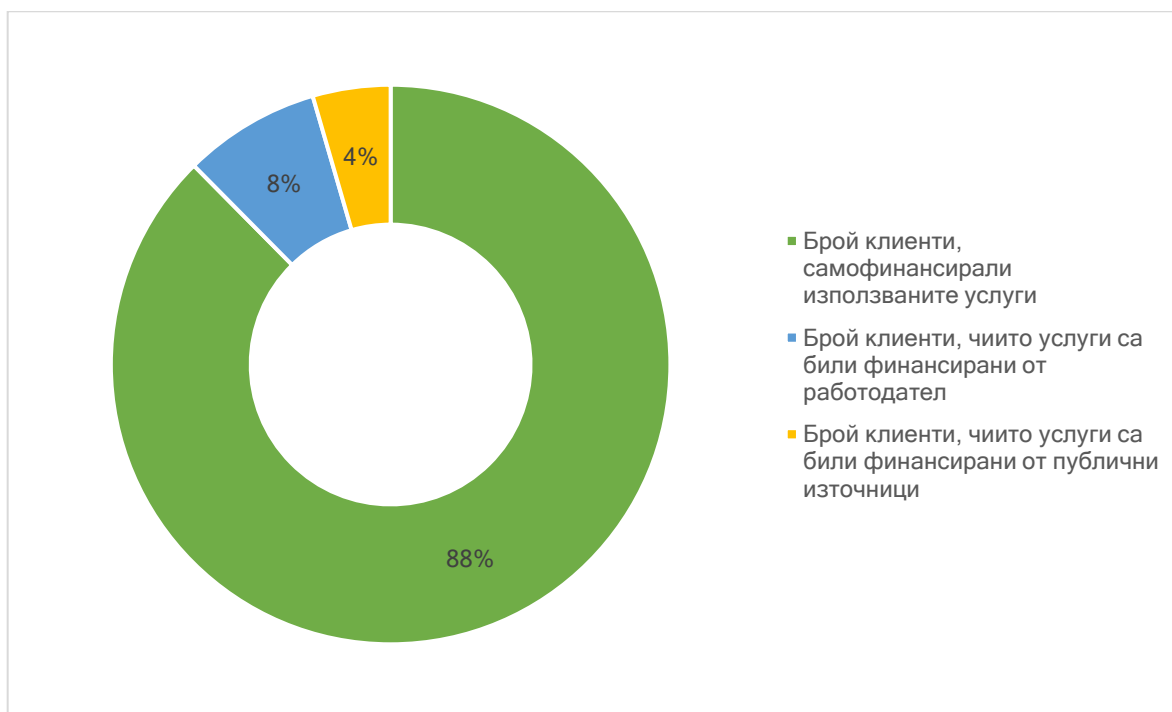
За сравнение, трите най-слабо използвани услуги – **управление на таланти, застъпничество и менторство** – са използвани от общо **20 клиенти**, или **14,4%**. Това е почти четири пъти по-малко от водещите три услуги.

2.4. Средна възраст на клиентите на ЦИПО, цена и начини на финансиране

Средната възраст на клиентите на лицензираните ЦИПО е **37** години за 2025 година.

Средната изчислена цена на услугите в ЦИПО е **140,00** лева.

На **Фигура 26** е представен относителният дял на отчетените начини на финансиране и броят клиенти, които са ги приложили.

Фигура 26. Начини на финансиране на услугите на ЦИПО (2025 г.)

През 2025 г. услугите на ЦИПО се финансират основно чрез **самофинансиране от клиентите** – **88%** от потребителите сами заплащат използваните услуги. Това показва висока зависимост на сектора от личните средства на клиентите и ограничена роля на външното финансиране.

Финансирането от **работодатели** обхваща **8%** от клиентите, което предполага сравнително слабо участие на бизнеса в подкрепата на обучението и квалификацията. Най-малък е дялът на услугите, финансирани от **публични източници** – **4%**, което показва ограничено използване на държавни или обществени програми.

Като цяло данните сочат, че финансирането на услугите на ЦИПО през 2025 г. е предимно индивидуална отговорност, а институционалната и работодателската подкрепа остават слабо застъпени.

Отчетените от ЦИПО данни представят и начина, по който клиентите достигат до съответните услуги:

Фигура 27. Насочване към ЦИПО

През 2025 г. най-голям дял от клиентите са насочени към услугите на ЦИПО от училище, ЦПО, колеж, висше училище или друга обучаваща институция – 34%. Това показва водещата роля на образователните институции като основен канал за информиране и насочване.

Значителен е и дялът на клиентите, насочени от Бюрото по труда – 26%, както и от семейство и/или приятели – също 26%. Това означава, че както институционалната подкрепа, така и личните контакти имат силно влияние върху решението за използване на услугите.

По-малък е дялът на клиентите, насочени от работодател – 8%, а най-нисък е дялът на клиентите, които сами са взели решение да потърсят услугите на ЦИПО – 6%. Като цяло данните показват, че достъпът до услугите на ЦИПО зависи основно от външно насочване, докато самостоятелната инициатива остава ограничена.

V. Резултати

Годишната информация, подавана от лицензираните ЦПО и ЦИПО на основание чл. 22, ал. 8 от ЗПОО, дава възможност на НАПОО да установи дейностите, извършвани от тях и да направи сравнение по различни индикатори и показатели.

ИС на НАПОО гарантира верността и надеждността на информацията, съдържаща се в годишните доклади за дейността на ЦПО и ЦИПО, както и осигуряването на висока степен на прозрачност и информираност.

Анализът на дейността на ЦПО и ЦИПО за 2025 г. се публикува на интернет-страницата на Агенцията и данните от него могат да се използват от различни заинтересовани организации и институции, отговорни за провеждане на държавната политика в сферата на професионалното образование и обучение и на професионалното ориентиране.

VI. Изводи

Използваната от НАПОО методика за събиране на годишна информация от ЦПО е работеща и достатъчно надеждна от гледна точка на набирането на данни във връзка с пазара на обучителни услуги за лица над 16-годишна възраст, търсенето на квалифицирана работна сила по определени професии и специалности от страна на бизнеса, начина на организиране и финансиране на квалификационното обучение.

Въпреки сложните условия, в които функционира системата за професионално обучение на лица над 16 г. през последните години, данните от анализа сочат сериозен принос на лицензираните ЦПО и ЦИПО за реализиране на политиките за учене през целия живот.

Методическата подкрепа, която предоставят експертите от дирекция „Професионална квалификация и лицензиране“ на НАПОО, е допринесла за подобряване качеството на годишната информация и за подаването ѝ в законоустановения срок.

Анализът на годишните доклади на ЦПО и ЦИПО за 2025 г. се използва при планиране на дейността на НАПОО, свързана с функциите по лицензиране и

осъществяване на мониторинг и последващ контрол на лицензираните институции по чл. 18 от ЗПОО.

Набирането на годишна информация от всички лицензирани ЦПО и ЦИПО създава възможност за пълен, обективен и точен анализ на провежданото професионално обучение и професионално ориентиране в страната. Този анализ е необходим за ефективното осъществяване на основните функции на НАПОО, свързани с качеството на професионалното обучение и осъществяване на координираща роля в системата за професионално образование и обучение.

Възможността за осъществяване на проверка на издадените от ЦПО документи в публичните регистри (от институции, обучавани лица, работодатели) до голяма степен мотивира ЦПО да въвеждат изчерпателна информация в ИС на НАПОО, което прави данните максимално близки до реално провежданите обучения и процедури в ЦПО и ЦИПО и дава гаранция за надеждността им.